

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za avstro-ogerske dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrtletno . . . K 8.30
mesečno . . . K 2.10
Za Nemčijo:
celoletno . . . K 28.—
za vse druge dežele i. Ameriko K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za oglase (inzerate) se plačuje od četverostopne petit vrste po 12 h, za večkratni natis primeren popust.
Posamezna štev. stane 10 h.

Štev. 231.

Telefonska številka 65.

Celje, v soboto, dne 9. oktobra 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

Nova 'zarota' v Črni gori.

Zagrebski „Obzor“ priobčuje daljši dopis iz Cetinja o novi zaroti v Črni gori. Iz dopisa jemljemo naslednje važnejše podatke, ker so preznačilni za nastanek in bistvo črnogorskih zarot: Pred nekaj dnevi so priobčili listi (tudi „Nar. Dnevnik“, op. ur.) novico o nekaki zaroti v Črni gori, katera je bila baje naperjena proti življenju kneza Nikole I. Oni, ki ne poznajo črnogorskih razmer, bi mogli morda tem vestem verjeti; a poznavateljem Črne gore je bil takoj jasen pojav te nove „zarote“. Knez Nikola vlada v Črni gori že pol stoletja, a to na principu popolnega samovladja. Čela desetletja so se borili posamezni Črnogorci proti knezovemu absolutizmu ali vsled priljubljenosti sedanje dinastije jih je narod vedno v usodnem trenutku zapustil in kamenjal; knez jih je na to ali stiral iz domovine ali pa vtaknil v pozemeljske ječe Jusuf-age Mučiča v Podgorici in njihovo imetje zaplenil ter ga ali obdržal sam ali pa razdelil med svoje verne trabante. Tako se je zgodilo, da počivajo kosti jednega največjega črnogorskih junakov, poveljnika zmagonosne južne armade iz leta 1876, vojvode Marka Miljanova Derkalica v tujini. Poleg drugih vzrokov se drži dinastija Petrović-Njegošev tudi zaradi tega tako, ker velja Peter I. Petrović pri narodu kot svetnik — Črnogorec pravi vedno: Pomozi Bože i sveti Petre cetinjski! Kako bi se torej priprostil Črnogorec uprl proti njegovemu potomcu in sorodniku?

Toda tekom časa so se shajali inteligentni sinovi Črne gore v tujini v posebnih društvih in kovali načrte za oprostitev domovine iz okov samovladja. V ta namen je bil osnovan v Belemgradu „klub“ črnogorske omladine, ki je razvil živahno agitacijo proti knezu v korist ustavnosti. Po štiriletnem boju (1902—06) je moral knez popustiti in l. 1906 na jesen je dal ustavo Črni gori. Mora se pa pri-

znati, da se je mogel knez Nikola I. na stara leta težko preleviti v ustavnega vladarja, tem manj, ker je že toliko desetletij bil tako absoluten vladar v svoji mali kneževini kakor menda noben drug v Evropi. Zato je imel takoj prve čase neprestane konflikte s svojimi ministri, ki so seveda drugače in pravilnejše pojmi ustavo. Najtežji udarec ga je pa zadel, ko je mlada, svobodoumna stranka, ki je vzela vlogo v roke, razgnala kneževo kamarilo in jo nadomestila z mlajšimi in sposobnejšimi ljudmi.

In takrat se je začelo ruvanje proti ustavni stranki. Stari kneževi zaupniki, n. pr. pop Ilija Plamenac, ki je s knezom vladal 40 let kot vojni minister, so prihajali k njemu s priporočili: „Šta je ovo, gospodaru, ako Boga znaš, što prodade Crnu Goru nekakvim lacmanima!“ Knez jih je rad poslušal in kmalu začel z njimi vred ostudno gonjo proti „žutokljunim balavcima“ kakor nazivajo nazadnjaki ustavno stranko. Reakcija je došla na krmilo in plod njen je znana bombna afeta in cetinjski proces, ki je za vedno umazal Nikolovo sliko v zgodovini.

V prvem trenutku je narod res verjel, da se je šlo za zaroto proti knezu in zatregadelj so ostali vodje svobodoumne stranke popolnoma osamljeni. Po malem pa je ljudstvo vendar prišlo do spoznanja in knezu so pričeli dohajati ukori iz naroda samega! Teh se je pričel knez plašiti, še bolj pa reakcionarci, kateri so mu inspirirali afero z bombami. Trebalo je za to nekaj storiti, da se narod o istinitosti zarote proti knezu uveri. In zato je docela opravičen sum, da je nova zarotniška afeta, kateri stoji Peter Gjivonić na čelu, plod tega spoznanja. Saj že kaže okoliščina, da načelnje takozvanim zarotnikom podporočnik, kateri je bil zaradi nezmožnosti v Belemgradu izključen iz podčastniške šole, pot, da se hoče knez znebiti z nekim izgovorom več neprijetnih na-

prednjakov in obenem dokazati narodu, da je sodil v cetinjskem procesu pravično, ker se hoče sedaj potom zarote in umorov obsojence osvoboditi. Kajti ljudje, kot so Vojin Ivanović in dr., čijih sorodniki so od znane cetinjske sodbe v ječah, bi se pač prej s svojim znanjem in uplivom postavili na čelo kakemu revolucionarnemu gibanju v prilog obsojencem in ustavi! Morda se tudi še skriva za to zaroto kaj družega — ali toliko je že danes gotovo, da vse te zarote v Črni gori niso ničesar družega kot frivolna igra nekaterih knezovih ljubljencev in reakcionarcev, ki pa bodo za svoje brezvestno počenjanje še dajali narodno enkrat račun.

Politična kronika.

Kriza v štajerskem deželnem zboru.

Graški klerikalni listi sedaj pridno pišejo o blamaži nemških nacionalcev minulo sredo, pozabljajo pa, kakor umestno pripominja „Arbeiterwille“, da so se sami z njimi vred blamirali. Saj so tudi odšli iz zbornice! „Tagesp.“ in „Tagbl.“ sta o celi aferi sploh po možnosti molčala. V dveh ali treh sejah, ki se še vršijo, se ne bode bogve kaj opravilo; koncem koncev je rezultat tega zasedanja popolnoma negativen.

Ali bode državni zbor delal?

Prih. zasedanja drž. zbora, ki se prične dne 20. okt. se pravzaprav nikdo posebno ne veseli. Vsled ponesrečene vladne akcije v češkem deželnem zboru in vsled nemške gonje proti Čehom na Nižjem Avstrijskem je opravičena bojazen, da bode obstrukcija onemogočila vsako pozitivno delo državnega zbora. Slovence bode dražila vlada z znanim postavnim načrtom za italijansko vseučilišče; povrh tega se je nabralo zadnje mesece toliko eksplozivne tvarine na jugu, da bodo mogli

Jugoslovani sploh težko opustiti svoje opozicijsko stališče, dasi prav radi v interesu države priznavamo, kakor je pisala „Sloga“, da je uprav sedaj proti Madžarom treba močnega in edinega parlamenta. Po zbornici pa že straši razpust in zato misli vsaka stranka le na se. Prih. terek se vrši ministerski svet, kateri se bode posvetoval o pripravih za bodoče zasedanje. Vesti, da bi se vršila rekonstrukcija kabineta pred zasedanjem, so neutemeljene. Vlada misli vložiti zopet jezikovne predloge za Češko in pa predlog za ustanovitev okrožij na Češkem. „Tagesp.“ priobčuje izjavo drž. posl. Pergelta. Pravi, da je položaj v drž. zboru izvanredno težaven, vendar pa bi ga razpust drž. zbora ne izboljšal. Zato se bode morala vlada lotiti resnega dela za rešitev krize v drž. zboru. Ali je pa Bienenrth pravi mož za to? Po njegovih „uspehih“ v Pragi zelo dvomimo.

o Krščansko-socialna in vladna široka vest. Včeraj je v nižjeavstr. dež. zboru odgovoril namestnik Kielmannsegg na nujni predlog glede sankcije postave Kolisko-Axmann to, kar smo že povedali. Predlog je kršenje obstoječega šol. zakona in se ne more v tej obliki predložiti v najvišje potrjenje. Zanimivo pa je vendar, kako si misli vlada nadaljevanje te afere: Ker z ozirom na državni zbor ne more dražiti Čehov, ne predloži sedaj in v tej obliki zakona v sankcijo, temveč še ostane tozadevno z deželnim zborom v zvezi. Odkloniti pa tudi ne more želje Nemcev, ker bi ji ti potem preveč nasprotovali. Če se drž. zbor razpusti, utegnejo zmagati na Češkem klerikalci, in s temi se da govoriti. — Vsi ti argumenti kažejo samo to, kako spoštujemo avstrijske vlade obstoječe postave. Kdor ima moč, tega je tudi pravica!

o Ogrska kriza. Včerajšnja avdi-jenca min. pred. Wekerla ni prinesla zopet nikake odločitve. Dasi je Wekerle prosil, naj cesar sprejme demisijsko sedanjega ogrskega ministerstva,

LISTEK.

Jemeljan Piljaj.

Ruski spisal Maksim Gorki. — Preložil Feder Gradišnik.

„Družega nama ne preostaja, kot da greva v saline! Precej slano je to zoprno delo, a lotiti se ga morava vendar, kajti sicer pogineva še lakote!“

Ko je moj tovariš, Jemeljan Piljaj, izgovoril te besede, potegnil je pač že desetokrat svoj mošnjček iz žepa, se prepričal, da je ravno tako prazen. kot je bil včeraj, zavzdihnil, pljunil v stran, se valjal sem in tja in zrl, tiho žvižgaje v tiho, žareče nebo.

Ležali smo na peščenini ožini približno tri kilometre daleč od Odese, odkoder sva prišla, ne da bi bila tam našla kakšno delo, in premišljevala sva ravnokar — lačna kot sva bila, kam bi se najuspešneje obrnila. Jemeljan je ležal precej časa na pesku, glavo obr-

njeno proti morju, in šumeči valovi so umivali njegove gole in umazane noge. Pomežikal je v solncu z očmi, stegoval se kakor maček, ali pa se je pomaknil bližje k morju, in tedaj so mu pljusnili valovi skoraj do pleč. To mu je ugajalo, kajti obšlo ga je pri tem neko leno-otožno čustvo.

Jaz sem zrl tja proti pristanišču, kjer se je dvigal cel gozd jamborov proti nebu, obdan od oblakov težkega in črnega dima, in od koder je odmevalo preko morske gladine nejednakomerno motno rožljanje verig, žvižganje strojev in živahno upitje delavcev. — Tam nisem zapazil ničesar, kar bi moglo zopet zbuditi najino upanje na zaslužek, zato sem se dvignil in rekel Jemeljanu:

„Dobro torej, pojdiva v saline!“

„Popolnoma pravilno! Če boš temu delu le tudi kos?“ je vprašal počasi, ne da bi me pogledal.

„To bomo že videli!“

„Torej greva?“ je ponovil Jemeljan, ne da bi se ganil.

„I, seveda!“

„Aha! No, to je prav pametno! Pojdiva! In ta prokleta Odesa — vrag naj jo vzame — ostane tu, kjer stoji! Po naj bo pristanišče! V zemljo naj se pogrezne!“

„Že dobro! Vstani in pojdiva! Z zabavljanjem ne opraviš ničesar!“

„Kam —? V saline? Dobro. A vedeti moraš, bratec, da vkljub temu ne bo nič pametnega iz tega, čeprav greva tja!“

„Pa saj si vendar sam dejai, da idiva tja!“

„Popolnoma pravilno, rekel sem to! Kar sem rekel, sem rekel. Ne prekličem ničesar, kar sem enkrat dejal. A da nič ne bo iz tega, je tudi res!“

„Toda zakaj pa ne?“

„Zakaj? Ali misliš, da tam samo naju čakajo in da nama bodo dejali: Dobro došla, gospoda, pridite sem, pri-

pognite se, sprejmite naš denar! — Ne, tako to ne gre! Stvar je ta: sedaj sva še svoja lastna gospodarja...“

„Pusti to! Pojdiva!“

„Počakaj! Iti morava torej k oskrbniku teh salin in v vsej ponižnosti mu bova rekla tako-le: Prišla sva k Vaši ekscelenci prodajat svojo kožo, blagovolite jo nama za dnevni dvajset kopjek potegniti s tolesa! In potem...“

„No, slišiš! Vstani in pojdiva! Do večera pridemo do ribiških vasi, tam pomagava spravljati mreže, za kar bova dobila morda večerjo.“

„Večerjo! Gotovo! Ti naju bodo že pitali; ribiči so dobri ljudje... pojdiva, pojdiva! Toda pametnega vendar ne najdeva ničesar, bratec — ta teden pač nimava sreče, to je!“

Vstal je — popolnoma moker — se pretegnil, segel v žep hlače, ki jih je sešil iz dveh vreč, iskal po njih, izvlekel na to zopet prazne roke, jih ironično pogledal in si nato pokrtil lica.

je cesar vendar ni hotel sprejeti in je izrazil s tem željo, da morajo sedanji ministri vzdržati. Wekerlu in drugim 67 nikom je to skrajno neprijetno, ker neodvisna stranka sedaj z vsemi silami po deželi proti ustavovercem agitira. Slednja stranka še vedno upa, da pride do vlade in bode to skusila doseči z vsemi parlamentarnimi sredstvi kot večina v dež. zboru.

Drobne politične novice.

Konflikt ogrske vlade z rumunsko cerkvo se bode poravnal po uradnih obvestilih na sledeči način: Veronauk se bode rumunskim dijakom predaval madžarski le v srednjih šolah, na ljudskih šolah ostane rumunščina glede veronauka še nadalje poučni jezik. S temi uradnimi vestmi pa hoče ogrska vlada svet le preslepiti; saj se v zadnjem sporu sploh ni šlo za ljudske temveč za srednje šole. Samoobsebi umevno, da bode rumunska cerkev navzlic vsem grožnjam vlade vstrajala na svojem stališču.

Avstroogrške grožnje. Iz Belegrada poročajo, da je dobil avstroogrski poslanik Forgač nalog naznaniti srbski vladi, da Avstroogrška tako dolgo ne stopi z njo v pogajanja glede trgovinske nagodbe, dokler ne bode „miru“ v Srbiji. (Mišljeno je, dokler se ne zatro protiaustrijske demonstracije zaradi aneksije Bosne in Hercegovine.)

Položaj na daljnem Vzhodu postaja za Russe vedno neugodnejši. Japonci se vedno bolj približujejo ruski meji in njihovi bojni nameni so vsak dan očitnejši. Japonci in Kitajci ne grade samo železnic proti mandžurski meji, ki imajo očitno namea, da služijo ob času vojne za prevažanje moštva in drugega vojnega materiala, ampak grade sedaj tudi železnice proti Mongoliji in puščavi Gobi, da bi morali Rusi v slučaju vojske braniti tudi ta del meje. Rusko časopisje je vsled tega zelo vznemirjeno.

Na političnem shodu v Bekstanju je govoril celovski odvetnik dr. Brejc o „vzrokih“ žalostnega političnega položaja koroških Slovencev v državi in deželi. Našel jih je v — slovenskem „liberalizmu“. Za to svojo za res originalno iznajdbo zasluži g. dr. Brejc patent. O posledicah sedanjega njegovega dela za „narod“ pa nikdo ne dvomi. Saj smo jih pred nekaj dnevi dovolj jasno opisali. V resnici so največja nesreča za slovenski narod na Koroškem ljudje kakor je Brejc, ki se najprej z njegovim denarjem obogatijo, potem pa ga iz osebne častihlepnosti hujskajo in razdvajajo.

Poslanec Medaković o sodbi v zagrebškem procesu. Dopisnik praškega „Venkova“ je imel

v Budimpešti pogovor z načelnikom hrvatskih delegatov v ogrskem državnem zboru, Srbom Medakovićem. Vprašal ga je, kaj misli on k vestem, da se splošno pričakuje cesarskega pomiloščenja za obtožence. Medaković mu je dejal: Mi ne čakamo na nobeno milost in je tudi ne zahtevamo. Mi zahtevamo samo pravičnost in zato upamo, da bode kasacijsko sodišče sodbo razveljavilo. Celi proces je povzročil ban Rauch, s katerim gredo frankovci roko v roki, in sicer ne na navodilo iz Budimpešte temveč iz — Dunaja.

Isterski poslanci med svojimi volilci. Te dni so prepotovali poslanci Mandič, Pangerc in Valentič svoje volilne okraje, da se pouče o željah in potrebah svojih volilcev v narodnem in gospodarskem oziru.

Politični pomenturške deputacije v Livadiji. K posetu turške deputacije pri ruskem carju, ki se muji sedaj v kopališču Livadiji na Krimu, piše „Köln. Zeit.“: Pošiljatev otomanske deputacije v Livadijo nima le pomena navadne uljudnosti, temveč se skrivajo za njo razni politični nameni. Rifaat paša, vodja deputacije, ima polnomočje, da se razgovarja glede prostega prevoza ruskih vojniških ladij skozi Dardanele in da doseže sestanek carja s sultanom.

u „Frankfurter Zeitung“ poroča o blamaži nemških nacionalcev in klerikalcev minulo sredo sledeče: „Nemci v štaj. deželnem zboru so zapustili zbornico, ker se je čitala slovenska interpelacija. Tako postopanje je neumno in otežuje stališče Nemcev v onih pokrajinah kjer so v manjšini.“

Štajerske novice.

z Podatki „Narodnega Dnevnik“ o narodnosti deželnih uradnikov so vzbudili celo v čeških političnih krogih precejšnjo pozornost. Saj tako lepo kažejo, kako postopajo Nemci tam, kjer so v večini. „Nár. listy“ pravijo, da si bodo Čehi te podatke zapomnili za odgovor na nemške pritožbe glede dež. uradništva na Češkem.

z „Slovenčeva“ polemika. „Nar. Dnevnik“ priobčuje sedaj daljšo študijo o vsenemškem gibanju in njegovih ciljih v člankih „Vsenemštvo in Avstrija“. Minulo sredo smo nekoliko omenili tudi nlogo, katero igra gospod kardinal Kopp iz Vratislave v nemškem boju proti Poljakom. „Slovenec“ je na to kot baje slovensko in slovensko glasilo kar vzrojil! Dotaknili smo se pač jednega škofa, ki gotovo ni zaradi obrambe Poljakov dobil plemstva... Tisti protest na vratislavskem

katoliškem shodu je bil pač le samo vada za one poljske volilce, ki še volijo v pruski Šleziji centrumaše, kar se pa najbrž vbodoče ne bo več zgodilo! Ako bi se poljski delavci tako dobro počutili med nemškimi klerikalnimi delavci, bi si ne ustanavljali povsod po Westfalskem in v Šleziji lastnih društev! Kako sicer spoštujejo celo poljski duhovniki svoje tovariše, ki so v nemški centrumovi stranki, to bomo še častitemu „Slovencu“ dokazali s citati iz berlinskega katoliškega „Dziennika“, ki je gotovo jeden najkrotkejših poljskih listov v Nemčiji, citate, katere so napisali poljski narodni duhovniki. Na Slovenskem so sicer take vrste ljudje v novjšem času čisto zginili, kar najlepše kaže „Slovenčeva“ polemika! O politiki centruma in njegovih glasih proti Poljakom je najlepši dokaz to, da de facto nemški klerikalci niso zabrnili niti jednega protipoljskega zakona! Akademsko prijateljstvo in sožalje je, kakor rečeno, preračunjeno za poljske centrumove volilce... Sicer je pa surov „Slovenčev“ ton značilen za utemeljenost njegovih trditvev. Značilno je tudi, da se je protidokazov za naše trditve o Koppu in klaverni ulogi katoliške cerkve ter samega papeža popolnoma izognil. Psovanje je seveda najcenejše! Toda počasi ljudje tudi na Slovenskem v tem oziru spregledujejo!

d To je samoposebi umljivo! „Slovenec“ se je na naše očitjanje, da se Šušteršič obeša naprednim češkim agrarcem na frak, tako-le odrezal: „Kakšen program ima češka agrarna stranka v kulturnem oziru, to nas nič ne briga, mi gremo z njo, ker je narodna in ker je ljudska stranka — v vprašanjih verskega pomena pa ne bomo šli z njo, to je vendar samoposebi umljivo!“ Kadar se gre za slovenske naprednjake, rodne brate in domačine, takrat pa „Slovenec“ vpije: Naravnost v srce „sovražnikovo“! Sicer pa bode češke agrarce zanimalo, da glasilo podpredsednika „Slov. kluba“, to je „Slov. Gosp.“, pred slovensko javnostjo glasno odobrava in opisuje boj čeških klerikalcev proti češkim agrarcem ter odobrava razdiralno delo čeških klerikalcev na gospodarskem polju. Vse to se znamenja pristne katoliške doslednosti!

z Odmevi iz volilnega boja na Goriškem. Pri volitvah iz splošne kurije na Goriškem so zmagali klerikalci. Saj so jih slovenski socijalisti pod vodstvom glasovitega dr. Tume s svojo pasivnostjo podpirali, menda zato, da bi dežela dobila mesto naprednega klerikalni značaj. Klerikalno časopisje po vsem Slovenskem kriči samega veselja, znamenje, da so zmagali duhovniki nad onimi možmi iz naroda, ki bi radi ljudstvo pripeljali k napredku in svobodi.

Kako zelo se je izrabljala cerkev in prižnica tudi v teh volitvah, smo že pisali. Pripomnili smo tudi, da je škof naravnost zapovedal voliti klerikalne kandidate. Da mora vladati neznošen pritisk, pričajo pritožbe „Kmečkega Glasa“, da duhovniki prirejajo v cerkvah politične shode, kjer vedo, da se jim ne more odgovarjati... Klerikalne zmage po Slovenskem bodo rodile eno dobro stvar: splošen odpor naprednih elementov. Nastal bo hud boj povsod, še hujši ko ga imamo danes: pa pomniti nam je, da se bomo borili kot opozicija za pravično stvar proti neznošno krivični večini. Izid volitev na Goriškem v splošni kuriji nam služi znova v opomin: združimo se slovenski naprednjaki! Skupno v boj za skupne cilje! —

z Za delazmožnost parlamenta prirede socijalisti jutri po celi Štajerski manifestacijske shode.

o Vinsko trgateg priredi Ciril-Methodova podružnica za Gaberje jutri dne 10. vinotoka v gostilniških prostorih gosp. Plevčaka s krajo grozdja, srečolovom, šaljivo pošto, plesom itd. Začetek ob 5. uri. vstopnina 40 vin. za osebo. — Ker je novoustanovljeno društvo za Gaberje velikega pomena, se prosi, da se iste vse Slovenke in Slovenci udeležijo.

o Iz Št. Jurja ob J. ž. Dne 29. sept. zvečer so nepoznani mladi fantje popivali v Kinclavi restavraciji. Bili bi si radi veliko privoščili, pa gostilničarju g. Plaustenerju se je to zdelo sumljivo, ker jim je bilo poznati, da so brez cvenka. Med nje je zašel dobroščren kmet Karl Gradič iz Vrbnega ter jim plačal več litrov vina. Ker so pa videli, da ima „dobri“ človek denar, so ga upijanili, ter mu že pri mizi nekaj „pihnili“ iz žepa. A ker se ni dalo naenkrat dosti, so ga z zvijačo pripravili, da se je šel z njimi ven metat, češ kdo bo bolj močen. Med tem pa so mu izmuznili nad 140 kron in izginili. Kmet je, opazivši nevhvaležnost, naznanil še isti večer zadevo orožnikom. Orožnika Žerjav in Černe sta se potrudila ter po dolgem zasledovanju in iskanju našla ptiče uzmoviče v gnezdu na neki parni. Bila sta delavca pri stavbi kmetijske šole. Ptička sta morala s pristriženimi peruti zraven strogih orožnikov v Celje pod ključ.

z Občni zbor narodne čitalnice v Hrastniku se vrši jutri dne 10. t. m. ob 2. uri popoldne, združen s predavanjem g. dr. Kodermana iz Celja. — Pričakujemo obilne udeležbe, saj je naše društvo tako važno za Hrastnik in celo okolico.

z Orjaške hruške so razstavljene v Gradcu v Gosposki ulici pri tvrcki Viktor Bergmann. Najmanjša je 70 dekagramov težka, največja pa 90.

„Nič!... Štiri dni že iščem in vedno — nič! Lepe stvari, bratec!“

Šla sva ob obrežju naprej in tu pa tam sva izgovorila kakšno besedico. Noge so se pogrezale v mehkem pesku, pomešanem s školjkami, ki so ob lah-nem pljuskanju valov melodično rožljale. Včasih sva zagledala tresoče se živ-alice, ki jih je vrglo morje na suho, majhne ribice, črne koščke lesa, v čud-nih oblikah... Od morja sem je vela prijetnosveža sapa, ki naju je hladila in se potem izgubila v stepi, goneči pred seboj majhne oblake prahu.

Jemeljan, ki je bil sicer vedno vesel, je bil očitno plašen, in ko sem to zapazil, sem ga skušal razvedriti.

„No, Jemeljan, pripoveduj mi kaj iz svojega življenja!“

„Prav rad, bratec, a moj jezik je slab, ker je želodec prazen. Želodec je glavna stvar in našel boš pokvek, kolikor hočeš, brez želodca ne najdeš nobene! Če je želodec zadovoljen, je

tudi duši dobro. Vsako človeško de-janje prihaja iz želodca... a saj to veš tudi sam!“

Molčal je za trenutek.

„Oh, bratec, ko bi mi sedaj morje pripraviilo tisoč rubljev — takoj bi otvoril gostilno, tebe bi vzel za pomočnika, sebi bi postavil pod mizo posteljo in naravnost iz soda bi si napeljal cevko v usta! Če se hočem potem ob izviru vsega veselja in blaženstva okrepčati, mi bo treba samo zapovedati: Maksim, odpri pipo! in — bul, bul, bul — naravnost v usta bo teklo! Samo požirati bo treba, Jemeljan! Pri vragu, to bi bilo lepo! In kmetu, poljskemu vladarju — temu bi pokazal! Obrnil bi ga na znotraj in zunaj! Če bi prišel in prosil: Jemeljan, zaupaj mi en kozarček! Kaj! Kako? Zaupati?! Tega ne poznam! — Jemeljan, bodi usmiljen! — Dobro, pripelji mi svoje konje, potem dobiš kozarček! Ha, ha, ha! Ali bi jim dal, požeruhom!“

„No, zakaj pa tako hudo? Pomisli, saj kmet trpi vendar lakoto!“

„Kaj? Lakoto? Dobro — čisto pravilno! Ali morda jaz ne stradám?! Bratec, jaz stradám neprestano od svojega rojstva sem, dasiravno ni to zapisano v nobenem zakonu! Da! On strada! Zakaj pa? Vsled njme? Dvo-mim... ujma je najpoprej v njegovi glavi in potem na polju — razumeš. Zakaj pa v drugih deželah ni njme? Ker tam ljudje glav nimajo zato, da bi se za užesi kraspali! Tam prevdar-jajo — to je! Tam, bratec, postaviš lahko dež na jutri, če ga danes ne potrebuješ, in tudi solnce lahko odsta-viš, če hoče biti preskrbno. In mi — kakšna sredstva imamo mi? Nobenih, ljubi bratec... eh, kaj, to so šale — toda ko bi imel resnično tisoč rubljev in gostilno — to bi bilo nekaj pamet-nega!“

Uthnil je, segel po navadi po mošnjiček, ga privlekel iz žepa ga obra-

čal, pogledal, jezno pljunil in ga vrgel v morje.

Valovi so ga sprejeli umazani mošnjiček in zdelo se je, da ga bodo odnesli proč od obrežja — ko pa so natančneje pogledali ta dar, vrgli so ga zopet jezno na breg.

„Ali ga ne marate? Morate ga vzeti!“ Jemeljan je zagrabil mokro mošnjo, del kamen v njo, zavihtel in jo vrgel daleč tja v morje.

Zasmejal sem se.

„No, čemu se smeješ? Vi ste pravi! Knjige citate, vlačite jih celo s seboj, a zamisliti se v človeško dušo — tega ne znate! Ti štirioki zmaj!“

To je veljalo meni in ker me je nazval Jemeljan „štirioki zmaj“, sem sklepal, da je njegov srd name jako velik: samo v trenutkih grenke jeze in sovraštva nad vsem obstoječim je pri-čel zabavljati na moja očala; sicer pa je videl v tem neprostovoljnem okrasu neko gotovo dostojanstvo in visokost,

o Dober nasvet učiteljem. — Kako se naročil na „Nar. Dnevnik“ in „Nar. List“? — Jaz storim to tako: Vsako jutro, ko se prebudim, je moje prvo delo, da vržem 8 vin. v hranilno pušico, za katero sem dal v štacuni 60 vin. Osem vinarjev daje na leto 365 krat po 8 v. to je 29 kron 20 vin. Naročnina za „Nar. Dnevnik“ je 25 K 20 vin., naročnina za „Nar. List“ je 4 K. To je skupaj 29 K 20 v. Da me pa 8 vin. na dan ne boli, pušim dve smodki manj, ali pa pijem nekoliko manje. Cenjeni tovariši učitelji, posnemajte me! Ako mi učitelji ne bomo za napredek skrbeli, kdo pa potem? Morda hujškači med duhovniki? Učitelj.

(Tudi drugim stanovom bi to toplo priporočali, da se more naš dnevnik v kratkem razširiti in s tem postati ceneji. Op. ured.)

z Iz Zidanega mosta. Tu je umrl predvčeraj dolgoletni ravnatelj tovarne za olje, Friderik Knina, po dolgi težki bolezni. V soboto ga prepeljejo v Celje.

o Iz Ljutomera. V torek bode tukaj prvi konjski sejem. Ker je znano, da tu uspeva krasno konjsko pleme, ki se po potrebi izkaže tudi na dirkališčih (ni dolgo, ko smo o graški dirki poročali. Op. ured.) je upati, da bodo prišli tudi stranski kupci na trg. Cene menda ne bodo visoke, ker kraj trpi vsled pomanjkanja krme. Konjski sejem se bode od sedaj vsako leto ponavljal, da se ustreže nujni potrebi. Kupci pa gredo lahko ob tej priložnosti tudi za dobrim vinom.

z Iz Maribora. Vsled silnih povodnji, ki jih javljajo iz Koroškega in vsled nalivov na Štajerskem, je Drava zelo narasla. Umazano žolto vodovje nosi bruna in drugo hlodje na vršini.

o Iz Maribora. Društvo „Frauenhilfe“ je prirejalo tečaje, v katerih se je učilo italijanščine, francoščine in angleščine ter nekaj drugih gospodinjskih predmetov. Sedaj pa, ko se že vse uči omraženega, odurnega in hrupavega slovenskega jezika, se bode tudi to društvo za to zanimalo. Prisiljen napredek — povsod.

o Graški srbohrvatski akademiki so imeli konferenco, s katere so poslali obsojenim Srbom sledeči telegram: Pozdravljamo Vas, žrtve nove dobe. Vaša temnica je prvi korak do svobode in edinosti našege naroda. Vaše trpljenje bode učvrstilo idejo vzajemnosti, za katero si prizadeva naš tlačeni narod s krvjo in solzami. V borbi s silo in grdim brezzakonjem bode ta ideja zmagala. Mi vas pozdravljamo kot voditelje te ideje, a za uteho vam bodi uverjenje, da bode tema vaših celic podpihnila plamen navdušenja ideje narodnega edinstva v srcih domoljubnih Hrvatov in Srbov.

in sicer v toliki meri, da me je v prvih dnevih najinega poznanja nagovarjal edinole z „vi“, in to jako spoštljivo, dasiravno sva skupno nosila premog na neko rumunsko ladjo, in dasiravno sem bil raztrgan, razpraskan in črn, kakor on.

Opravičeval sem se, in hoteč ga nekoliko pomiriti, pričel sem mu pripovedati o drugih deželah, pri čemur sem se trudil, razložiti mu, da spadajo njegovi pojmi glede prestavljanja solnca in oblakov med bajke.

„Poglej no! Tako, tako! No! Da, Da!... je segel tu in tam vmes; a jaz sem čutil, da njegovo zanimanje do tujih dežel in njihovega življenja in nehanja zoper njegovo navado ni veliko, da me je jedva poslušal in da gleda nalašč naravnost nekam v daljavo.

„To je vse prav lepo! me je slednjič prekinil ter malomarno zamahnil z roko.“ „Jaz pa te vprašam: ko bi nama prišel sedajle človek z denarjem

o Nemške občine za Roseggerjev fond. Dan na dan čitamo v nemških listih z navdušenimi besedami slaviti one občinske zastoje in župane, ki iz občinske blagajne prispevajo k nemškemu napadalnemu skladu. Čuditi se je, da male občine zmorejo po 2000 K, od katerih polovico položijo včasih takoj. Velike dajo po večkrat. Slovenske občine štajerske, pri nas je treba samo po 200 K. Trkamo na vaša rodoljubna vrata! Povoden preplavlja našo grudo...

o Društvo „Südmarka“ objavlja oklic, v katerem poziva z ozirom na „svoje slabo gmotno stanje“, da se naj povsod v ogroženih krajih ustanovijo knjižnice. Slovenci, „ogroženi“ kraji so rodna naša zemlja. Na krov!

o „Südmarkine“ loterije dobitki se bodo žrebali 11. novembra. Mi pa, ki nam je taka prireditev bolj potrebna kakor komu drugemu, se še ne zmemimo za to!

Potres.

z Iz Ruš. 8. t. m. točno ob 11. uri dopoldan se je čutil tukaj 3 sekunde trajajoč potresni sunek. Smer je bila severovzhodna. Vreme je bilo jasno in vetrovno.

z Od Št. Vida-Grobelno. Dne 8. t. m. smo imeli pri nas potres, kakoršnega niti stari ljudje ne pomnijo. Ob nekako 3/4 na 11. uro je začela zemlja valovati in temu so sledili sunki od spodaj navzgor. Omet je letel s stropa in obokov, kjer so nastale razpoke. Predmeti so padali raz omare in mize. Pri hišah, zlasti na prenovljenem šolskem poslopju je napravil potres mnogo škode. Potres je trajal do 15 sekund.

z Iz Zidanega mosta. Danes, dne 8. okt. ob 11. uri predpoldne sta bila tukaj tik drug za drugim dva potresna sunka, prvi slab, drugi pa precej močan, tako da se je hišna oprava zamajala in da so šipe zažvenketale. Na prostem se potres ni čutil. Smer potresnih sunkov se ni mogla določiti. Škode ni napravil nobene.

z Iz Podsrede 8. oktobra. Ob 10. uri 53 minut dopoldne smo tu čutili lahek, par sekund trajajoč potres. V Kozjem in v Št. Petru pod Sv. gorami je bil baje močnejši.

z Iz Podčetrška. 8. okt. ob 1/12 smo čutili močen potresni sunek, ki je trajal blizu 10 sek. Sunek je bil tako močen, da je padal omet raz zidovje, ki je na nekaterih krajih popokalo. V šoli so padale različne stvari z omare, ki bi se bila skoro podrla, in tudi ura je padla raz steno. Otroci so skakali skozi okna na prosto.

o Iz Ptuja, 8. 10. Točno ob 11. uri smo čutili močen potres, trajajoč

— z mnogo denarjev v roke — povdarjal je „mnogo“ ter mi po strani pogledal pod očala — „ali bi ga ti, da bi si mogel nabaviti to ali ono — zadavil?“

Jaz sem se zdrznil.

„Gotovo ne!“ sem mu odgovoril. „Noben človek nima pravice, kupiti si udobnost s ceno človeškega — življenja!“

„Mhm! Da... tako je pisano prav lepo v knjigah — toda bolj radi vesti, a ko bi oni gospod, ki si je te predpise izmislil — ko bi se bilo temu slabo godilo — gotovo bi bil tudi on koga zadavil, da bi se on sam obranil Pravica! To je pravica!“ — pred mojim nosom se je pojavila močna, mišičasta roka Jemeljanova. „In vsi ljudje, vsak na svoj način, se ravna po tej pravici! Kaj je pravica?“

Jemeljan je molčal in skril oči pod svoje dolge goste obrvi.

(Dalje prih.)

3—5 sekund. Stolec in cela pisalna miza se je kar začela zibati pred menoj. Na stečaj odprta vrata, ki peljajo v drugo sobo, mi je potres zaprl. Vse slike vise poševno, velika ura na nihalo stoji in težka od stropa viseča svetilka še se sedaj, že dobre četrt ure, ziblje. Smer je bila, če se ne motim, od juga proti severu. Prvi sunek kake 4 sekunde pred drugim je bil slabejši. Od plinovih svetilk so tu in tam popadali cilindri na tla. Vse šolarje so takoj izpustili.

z Iz Dobove 8. oktobra. Danes dopoldne, eno minuto pred 11. uro se je čutil močan potresni sunek tako, da se je zibalo šolsko ostrešje in krušila malta od strešnikov, in so se plasi golobje; v zvoniku pa je celo dvakrat klenknilo. Sunek je trajal kakih 5 ali 6 sekund in so ga čutili celo vzniki.

z Iz Sevnice 8. oktobra. Danes ob 10. uri 55 minut dopoldne se je čutil potres, o katerem se misli, da je prišel od jugoizhodne strani in je šel proti severozapadni strani. Trajal je par sekund. Stresle so se šipe in pohištvo.

z Od Sv. Jakoba v Slov. goricah. Danes 8. oktobra ob 11. uri dopoldne se je čutil tukaj in v okolici približno 12 sekund trajajoč močan potres s podzemskim bučanjem.

Na željo Žalčanov se jutrišnji shod vsled še vedno živahne hmeljske kupčije preloži.

Kranjske novice.

u Nenavaden mojster. Neki čevljarški mojster ki stanuje blizu Glavnega trga v Ljubljani, dela že od nedelje „blau“, njegovo ženo pa je videti vsak dan od jutra do večera sedeti na stolčku in nabijati ter popravljati čevlje, kakor kak pravi mojster.

u Rodovitna trta. V Št. Jerneju na Dolenjskem so bili na Hudoklinovem vrtu spomladi pozabili odrezati 2 metra 20 cm dolgo mladico na trti „Izabeli“, ker se je bila zamešala v češpljine veje. Ta mladica je nastavila nenavadno veliko grozdja, tako, da nosi sedaj 131 lepo razvitih zrelih grozdov, kar je za tako dolgost mladice pač nekaj posebnega.

u Pačenje slovenskih imen. V Celovcu je izdal fotograf Alois Beer, slike slovenskih planin in planinskih koč pod katerimi je zapisano, kaj naj predočuje slika. Tako beremo „Koröschützahütte“, „Krederiza“, „Crozenhütte“ (po slovensko je to Orožnova koča pod Črno prstjo), „Aljazhaus im Urasatal“, „Jelonc“, — Okreschel, Oistrizza, Jalonz, Mistrokaspitze itd. Če so Nemci tako ubogi na duhu in črkah, da se ne morejo naučiti našega pravopisa, naj raje puste naša imena v miru, kajti s takim vandalizmom tudi ne morejo prevariti nobenega normalnega človeka, da bi bila to nemška imena.

Novinec, ki že dezertira. Predno so včeraj zjutraj odšli pijonirski novinci iz ljubljanske cukrarne na kolo-dvor, odkoder so se potem odpeljali v Ptuj, je skočil novinec Anton Turk, rodod iz kočevskega okraja s I. nadstropja skozi okno na cesto od tam pa v Ljubljano. Narednik Kosi, ki je prišel iz Ptuja po ta transport, je naglo hitel iz cukrarne v vodo, odkoder je Turka vsega premočenega privedel že skoraj nazavestnega iz Ljubljane. Ko je prišel k sebi, je šel na kolo-dvor, kjer so ga še enkrat preoblekli v suho obleko, v kateri se je potem odpeljal s svojimi tovariši v Ptuj.

Koroške novice.

o Povodni. Radi dolgotrajnega deževnega vremena so povsod na Koroškem nastale povodni, ki so ponekod napravile veliko škode. Zlasti je kanalska dolina zelo trpela. Kraj Ukovice, ki je bil že leta 1903 docela poplavljen in zablalen, je sedaj zopet deloma uničen. Tudi človeške žrtve je zahtevala povoden. Iz Beljaka je odšel oddelek pijonirjev na pomoč in je prišel včeraj jutro na lice mesta. Voda je vzela tam osem mostov in brvi. Škoda se še ne da preceniti.

o Potresi. Tudi na Koroškem so povsod čutili potres. V Celovcu se je pojavil precej močen sunek ob 10 uri 59 min. Mize in slike so se gugale, ure so obstajale.

o Poliomyelitis. Tudi na Koroško je že prišla novodobna otroška bolezen, ki hromi hrbtni mozeg otrok. Dočim je poznanih v Celovcu že osem slučajev, se poroča iz Beljaka, da se je tudi tam že pri nekaterih otrokih pojavila.

Konjska licitacija, ki se je predvčeraj vršila v Beljaku, je privabila množino kupcev v mesto, toliko iz okolice, kakor tudi od daleč, celo iz Italije in Ogrske. Licitirali so konje 3. zbora, kakih 250. Izklicna cena je bila 100 kron, a pri nekaterih živalih je dosegla višino 250 kron. Marjkalu seveda ni židov.

a Posnemanja vredno. Česar menda po slovenskem Koroškem ne najdeš, to vidiš sedaj na slavni Brnci. Vrli posestniki so si namreč poskrbeli slovenske hišne table, na katerih čitaš tudi ime „Brnca“. Te table so stalen odgovor na brezuspešno ropotanje nemškutarjev glede zidanja tamburaškega doma. Te lepe table je napravil Jožef Pavlin, podobar v Radovljici, po jako nizki ceni.

Primorske novice.

d Radi poloma banke popolare zaprtega Pianija so izpustili na svobodo proti kavciji 50.000 K. Goriški židje ponujajo za svobodo Luzzattija pol milijona, a brez vspeha.

d Most čez Sočo pri Zdravščini. Že leta 1902 je goriški deželni zbor dovolil za ta most znatno podporo 25.000 K, ki pa je ponovno zapadla, ker se delo ni pričelo izvrševati. Sedaj pa je naznanilo namestništvo, da je ministerstvo za javna dela obvestilo deželno politično oblast, da se zgradba mosta čez Sočo med Gradiščem in Zdravščino sprejme v cestni program, ki se ima izvršiti v svrhu gospodarske povzdige dežele.

d Grajski park Miramar bo na prošnjo stalnega odbora za tujski promet do 16. oktobra, ko se vrne nadvojvodinja Marija Jožefa, za vse občinstvo odprt.

d Srbska čitalnica, ki ji bo namen, zbirati raztresene Srbe in dvigati njihovo narodno zavest, se je ustanovila v Trstu.

d Huda samomorilka. Predvčeraj ponoči je skočila neka 26 letna ženska v kanal v Trstu. Nekdo jo je takoj potegnil iz vode, a rešenka je svojega rešitelja začela suvati z nogo in grizti. Žensko bodo preiskali, če morda ne nori.

d Krasen član človeške družbe je pa vseeno 17 letni brezposelni kotlar Aleksander Hammerle v Trstu. On ukrade vse, kar se ne drži zemlje in žebila, česar pa ne more ukrasti, razbije. Kljub svoji mladosti je bil že večkrat kaznovan. Te dui je v neki ulici iz gostilne ukradel pri belem dnevu stol in ga nesel zmagoslavno po ulicah. Sestra ga je zatožila, da z njim ni mogoče več izhajati in da ga naj spravijo nekam, da se popravi.

Dopisi.

u Iz Maribora. 25. septembra tl. se je vršil II. redni občni zbor Podravske podružnice „Prosvete“ — Načelnikom je izvoljen tov. med. Svobodin Toplak; podnačelnikom tov. med. Brunon Weixl; tajnikom tov. vet. Franc Zavrnik; blagajnikom tov. med. Ludovik Novak; knjižničarjem tov. iur. Ferdo Dobrave; preglednika tov. forest. Vojteh Koprivnik in tov. med. Hugon Robič. — Knjižnice v okolišu Podružnice — 10 lastnih in 4 od osrednj. dr. — uspevajo povoljno, zlasti one ob meji. Treba bo le neznatnih sprememb. V prihodnjih dneh se ustanovi ljudska knjižnica pri sv. Antonu v Slov. gor. Pri ustanavljanju knjižnic se splošno opaža pomanjkanje knjižničarjev. V mnogih krajih so dani vsi pogoji za knjižnico, pa manjka slednji. Ne malo nagajajo v tem obziru — na prosvetnem polju! — nasprotniki-klerikalci. Bodoče delovanje podružnično je znatno otežkočilo mariborska posojilnica, ki je odvzela zadnji kotic, katerega je imela podružnica. Napredna inteligenca si ne vzgaja naraščaja, ampak še ga s tem zatira. Tudi občnega zbora sta se udeležila le dva narod. rad. starejšini. — Vsestranska in zanimiva pa je bila debata pri slučajnostih, le škoda, da ni bilo onih navzočih, kateri bi jo naj slišali in si jo zapomnili. V svrhu pravil, ki določajo samoizobrazbi prvo mesto, se ustanovi in spremeni v javno znanstvena knjižnica, ki bo dostopna tudi mariborskim in okoliškim Slovincem. Narodno-obrambno delo se naj deli v ono v Mariboru in drugo v okolici. V tem obziru in smislu se naj tudi uravna politika, da si ustvarimo v Mariboru, če si ga že ne osvojimo, saj znatno manjšino. Preveč se zmiraj zanemarija gospodarska stran v Mariboru. Za slov. šolstvo v mestu je dosedaj delovala še precej uspešno Podružnica. Razmere silijo jo ustanoviti v šolskega doma. Dokler pa nimamo še šol, pomagajmo si s slovenskimi kurzi in trgovsko-obrtnimi, po načinu dunajskih Čehov. Društva in njihove prireditve v Mariboru ne odgovarjajo svojim namenom. Visoka vstopnina odbija nižje in srednje meščanske sloje. K čitalnici lahko vsled 2 K mesečnine pristopajo le premožni, številne časnike in časopise pa hodi čitat le par udov. — Da se bo zamoglo doseči na prosvetnem polju več uspehov, je potreba tesnejše zveze z učitelji. Uvideva se tudi velika potreba narodnega sveta za Štajersko, zlasti za Maribor in okolico.

Vse delo bi se zamoglo na tak način sistematizirati, ker bi imeli dovolj natančnega pregleda. Dokler pa tega nimamo, si skušajmo pomagati sami. Zato se naj vrši v kratkem narodno-obrambna anketa, ki bi jo priredila vsa štajerska akademična ferijalna društva zajedno.

Na predlog tov. jur. Slavko Weixla so bili tudi soglasno sprejeti sledeči predlogi:

1) odbor naj stopi čimprej v zvezo z ostalimi kompetentnimi mariborskimi faktorji glede ustanovitve „Šolskega doma“ za Maribor in okolico in naj skrbi, da se bo do njegove ustanovitve pobiralo zanj vsaj po enkrat na leto denarne prispevke osobito med mariborskimi Slovinci;

2) odbor naj priporoča mariborski „Slovanski čitalnici“ — izpremenitev njenih pravil v toliko, da bo vsaj čitalna soba dostopna širšim slojem mariborskega slovenstva;

3) odbor naj se obrne do celjskega, konjiške, slovenjebistriškega odseka — Prosvete, po možnosti tudi do „Bodočnosti“ in „Kluba naprednih akademikov“ v Celju, da se skliče začetkom prihodnjih glavnih počitnic skupna narodnoprosvetna in obrambna anketa za Štajersko;

4) „Podravska podružnica“ naj čimprej otvori društveno „Znanstveno knjižnico“, ki bodi dostopna ne le društvnikom nego sploh mariborskim in izvenmariborskim Slovincem;

5) v svrhu ustanovitve novih knjižnic naj stopi odbor v zvezo z učiteljskimi društvi okrajev podružničnega delokroga.

Konečno je še občni zbor izrazil željo, da kompetentni faktorji čimprej ukrenejo vse potrebno za ustanovitev „Narodnega sveta“ — za mariborski okoliš.

Dnevna kronika.

u Trgovina z letječimi stroji vrlo napreduje. V pariškem aeronavtskem salonu se je že precej poprodalo. Prvi Blériotov stroj za Ameriko je kupil neki ameriški milijonar, Clifford R. Hendrix. Kakor se je izrazil načelnik Blériotove družbe, Comte de Lapeyrousse, se zahteva za male stroje 6000 kron. a tu ne dobi kupec nobenega pouka. Eden ud družbe leti 8 km, razloži kupcu, kako mora kretati stroj in mu ga preda. Za veliki stroj, ki stane 22.000 kron, pač dobi kupec popoln pouk.

a Po zagrebškem procesu. Ker je drž. pravdnik odstopil od pritožbe ničnosti proti 10 rešenih obtožencev, so bili puščeni na svobodo pop Milič, učitelj Gruič, šumar Ogrizović, proto Ercegovac, župnik Katuzov, dr. Mioković, trgovec Kalafatić, krčmar Vasić, župnik Solarić in krčmar Živković st. V zaporu je ostalo torej še 12 rešenih „veleizdajalcev“.

a Po 20 letih pаметen. Kipar Genito v Rimu, ki je bil 20 let blazen, je nenadoma zopet ozdravel. Podal se je v kraljevo palačo poklonit kraljici krasno figuro iz bron, ki jo je napravil po svojem ozdravljenju. To je redki in medicinski zanimiv pojav.

u Freske iz 12. in 13. stoletja so našli v Umbriji, v starem gradu kraja Collepepe med Deruto in Todi. Grad so prej posedovali menihi Bazilijevega reda. Freske so zelo velike in snov jim ni vzeta iz legend, ampak prikazujejo se dogodki iz vojsk. Na skoro vseh freskah so izražena junaštva Izraelcev, kakor jih poroča stara zaveza. Čudno pa je, da je vsa oprema, orožje, obleka in hiše, iz časa — švabskih cesarjev in na eni sliki je celo krucifiks. Ime slikarja se še ni dalo dognati.

u Horaceva vila. Znano je, da se že učenjaki dolgo prepirajo, kje bi bila stala vila, ki jo je dobil sloviti latinski pesnik Horac v dar od blagodušnega svojega mecena. Sedaj je rimski profesor Pasqui ustanovil, da je bila vila nekje pod Monte Campanile (Mons Lucretius). Profesor je že zaprosil ministerstvo, da se mu dovoli izkopati ostanke, — če so le tam.

a Bosanski prestovoljci ne bodo več ostajali v Sarajevu in tamošnjem tečaju za rezervne oficirje, kamor so se sprejemali samo prosilci s pravico enoletne službe, ampak premestili so jih letos na Dunaj, kjer so prvenat bosanskemu pešpolku priklopili enoletniško šolo. Bosanski polki še dosedaj nimajo pravice sprejemati drugih prosilcev.

a Madžarizacija Bosne. Ni še dolgo tega, ko je izdala uprava bosenskih železnice ukaz, da morajo vsi železniški uslužbenci znati madžarski jezik. Sedaj poroča „Srbska Rijec“, da je izdalo ravnateljstvo realke v Sarajevu oklic na učence, v katerem se jim zabičuje, da se morajo učiti madžarsčine kot obligatnega predmeta. Od vseh učencev pa sta se zglasila samo dva za madžarski jezik. In za ta dva učenca je imenovala bosanska vlada posebnega profesorja, seveda Madžarja, ki ne razume razen svoje hunščine nobenega jezika!

a Civilna lista bolgarskega carja se je v zadnjih letih vedno zviševala. V proračunu za leto 1910 ostane ista vsota kot prejšnje leto. Lista znaša 1.250.000 levov in za vzdrževanje dvora 830.000 levov.

z Utis obsodbe v Dubrovniku. Ko so v Dubrovniku izvedeli za izid zagrebške pravde, se je zbrala množica ljudi pred občinsko hišo. Trgovci in obrtniki so zaprli svoje prostore, luči na cestah so ovili s črnim florum in nepregledna množica ljudi je pohajala po mestu z velikim križem pred seboj. Na križu je bil pritrjen list z napisom: „Mrtva Pravica“. Čez nekoliko časa je uposegla straža, ki je križ odstranila in ljudstvo razgnala.

z Zagreb po obsodbi. Ob treh popoldan predvčeraj se je odpeljalo z zagrebškega kolodvora proti Sisku nekaj izpuščenih Srbov. Dijaki in dame, ki so jih pričakovali, so oproščene obisipavali s cvetjem.

z Demonstracije na Srbskem. Povodom razglasenja obsodbe „veleizdajskih“ Srbov se je igrala v narodnem gledališču igra „Hadžiloja“ pri in po kateri je ljudstvo burno demonstriralo proti Avstriji.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Wahrmundova afera pred upravnim sodiščem.

d Dunaj, 9. okt. Danes se vrši pred upravnim sodiščem razprava o pritožbi prof. Wahrunda proti ministerskima odlokom z dne 21. junija in 1. jul. 1908, s katerima so bile sistirane na inomoškem vzeučilišču seminarske vaje iz cerkvenega prava, ki jih je napovedal prof. Wahrmund. In sedaj predlaga razveljavljenje ministerskih odlokov kot protipostavnih.

Kriza na Ogrskem.

d Budimpešta, 9. okt. Predsednik poslanske zbornice Justh je v današnji seji drž. zbora naznanil, da so včerajšnje volitve izseljeniškega sveta neveljavne, ker je bilo navzočih le 90 poslancev. Glasovanje se boče v eni prihodnjih sej ponovilo. Potem so se čitali predlogi in interpelacije.

d Budimpešta, 9. okt. „Budapesti Hirap“ in drugi listi kolportirajo vest, da se je minister za zunanje zadeve grof Aehrenthal izrazil, da bode imenovan za novega ministerskega predsednika kakšen general kakor je bil Fejervary, ki bo znal odločno nastopiti. Imenuje se ime Hugona pl. Hoffmanna, ki pa se bržkone ne bi dal porabiti za tako nalogo.

z Budimpešta, 9. oktobra. „Pesti Naplo“ poroča, da je že sklenjen razpust ogrskega državnega zbora. Za novo ministerstvo, ki bode vodilo volitve, pa se cesar ne bode pogajal z vodji posameznih strank, temveč le s posameznimi politiki. Prva bodeta poklicana grof Julij Andrássy in grof Štefan Tisza.

Odgodenje češkega deželnega zbora.

z Praga, 9. oktobra. Višji deželni maršal je naznanil deželnemu odboru, da bode današnji ministerski svet sklenil odgoditev češkega dež. zbora.

Notranje zmešnjave v Srbiji.

z Belgrad, 9. oktobra. Vlada je konfiscirala oklic republikanske mladine, kateri poziva k revoluciji zoper sedanjo vladarsko rodbino Karagjorgjevičev in k združitvi Srbije, Bosne s Hercegovino in Črne gore v enotno ljudovlado. Oklic je bil tudi poln pogrđ na cesarja Franca Jožefa.

Nove francoske posadke ob nemški meji.

o Metz, 9. okt. Na nemško-francoski meji mislijo Francozi urediti več novih garnizij s 4—5 stotnijami, da bi v slučaju vojne lahko zasedli vse prehode.

Gibanje ruskih posadk na zapadni meji.

o Petrograd, 9. okt. Ruska vojna uprava bode znova premestila nekaj čet z nemško-poljske meje in sicer 15. ter 18. armadni kor. Čete gredo deloma v Kavkaz deloma v notranjost države.

Čehi in državna banka.

a Praga, 9. okt. Čehi živahno nadaljujejo boj za zastopstvo v upravnem svetu državne banke. Kakor poroča „Čas“ je nastalo v zadnjem času 34 novih čeških delničarjev.

Ruski car gre vendar v Italijo.

a Rim, 9. okt. Po poročilu oficijozne „Tribune“ pride ruski car navzlic dementiem v zadnjem času vendar v kratkem v Italijo. Spremljal ga bode minister za zunanje zadeve Izvoljski. Car se bode mogoče vozil po suhem preko Kijeva.

Obrambni vestnik.

d Ustanovni občni zbor Ciril-Metodove podružnice na Planini se vrši v nedeljo 10. oktobra ob 3. uri popoldne v prostorih g. Treffnerja. Zborovanja se udeleži tudi družbin pot. učitelj g. Ivan Prekoršek, ki bo govoril o organizaciji naše narodne obrambe.

d Za Družbo sv. Cirila in Metoda je daroval g. R. Stermecki, trgovec v Celju 14 K, katere je skupil za neko pred ednim letom v trgovini pozabljeno blago, za katero se pa do sedaj nihče ni zglasil.

Nemška trirazredna šola v Vojniku šteje letos kar celih 48 otrok, torej zopet nekoliko manj ko lani. Naše ljudstvo se ne da več slepiti raznim nemškutarskim priganjačem, in število onih zaslepljenih starišev, katerih otroci obiskujejo to nepotrebno šolo, pada dosledno od leta do leta. Nemški otroški vrtec, ki šteje šest otrok tudi nemške šole in vojniškega nemčurstva ne bo rešil.

Tržne cene.

8. oktobra.

Dunajska borza za kmetijske pridelke.

Lastitelji so danes zvišali cene za pet vinarjev kljub slabim poročilom. Cene za vse so bile po priliki večrajšnje.

Sladkor. Trst, 8. oktobra: Centrifuga Pilés prompt K — do K — za november-marec K 30³/₄, do K 31¹/₂. Tendence uporna.

Sladkor. Praga, 8. okt. sur. sladkor prompt K —, nova kampanja K 25'05. Tendence uporna. — Vreme: lepo.

Budimpešta, 8. okt. Svinjad: ogrske stare, težke — do — vin. mlade težke 144 do 147 vin., mlade, srednje 146—148 v, mlade, lahke 146—148 v. zaloga 28.071 komadov. Prignano 731 komadov, odgnao 687. Ostalo torej 28 115 komadov. Tendence prijetna.

Budimpešta, 8. okt. Pšenica za oktober K 14.26, pšenica za april K 14'13, rž za oktober K 9'68, rž za april K 10'07, oves za oktober K 7'58, oves za april K 7'70, koruza za maj K 6'92.

Pšeničnih ponudb zmerno, veselje kupiti tudi zmerno, tendence mirna. Prometa 30.000 meterskih stotov. Efektivna pšenica početkom 5 v višja, potem nespremenjena. Drugo mirno. Vreme: deloma oblačno.

Po svetu.

o Boj s tihotapci. — Iz Budve v Dalmaciji poročajo, da so pred dnevi poskušali Črnogorci vtihotapiti več volov na avstrijsko stran. Finančna straža jih je opazila in ko jih je pozvala, naj obstojijo, so oni večkrat ustrelili na njo. Financarji so odgovorili s streli in tihotapce pregnali. Zaplenjenih je več volov.

o Potresi v južni Italiji. Povsod v južni Italiji, seveda tudi krog opustošenih mest na Siciliji, so se pojavili 7. t. m. krog 1. ure popoldni precej močni potresni sunki, ki so razburili ljudstvo, ki še ni pozabilo neizmerne zimskega straha.

o Vojvoda — slepar. Vojvoda Maqueda se je bil z neko tovarnarjevo hčerko v Madridu zaročil. Njeni starši so mu dali 22.000 frankov, da nakupi v Parizu nekaj potrebščin. Sedaj ni ne vojvode, ne denarja, ne reči nazaj.

o Blag bogataš. Te dni umrla milijonar Pulitzer je zapustil dunajski prostovoljni rešilni družbi 150.000 K.

o Zaprt agent. Kapitan Adamovich v Reki je bil v trenutku prijet, ko je hotel kupiti vozne listke do Trsta za 50 izseljencev. Pri njem so našli več pisem, s katerimi je hotel ljudi zvišati pridobiti, da se izselijo. Prosil je, da bi ga proti kavciji 10.000 K izpustili. Pravdnštvo bo predlagalo najhujšo kazen.

o Brata sta pobegnila. Lastnika tvrđke Bombach v Ašu, brata Krištof in Ivan, sta drug za drugim pobegnila. Pred štirimi tedni je stareji brat poslal v Indijo neko blago in si je velel v Hamburgu izplačati od odpremitelja 60.000 K naprej. Potem je skrivoma pobegnul. Sedaj pa je njegov brat navedil konkurz in tudi ušel. Tiralnica jih išče.

a Evropska kultura v Kongu. Londonski „Daily News“ je prejel zanesljivo vest o nečuvnih grozovitostih, ki jih počenjajo belgijski uradniki in vojaki z domačini — črnici. Kakor poroča neki očividec, je bilo na stotine črncev sežganih oziroma postreljenih, mnoge ženske so zvezane žive služile kakor tarča pri streljanju belgijskih uradnikov. Ženske mučijo tudi na ta način, da jih zvežejo ter puščajo preko njihovih teles roje termitov, dokler nesrečnice ob groznih mukah ne izdahnejo. Mnogo vasi črncev je bilo na grozen način razdejanih. Tako širijo Belgijci, Evropejci kulturo med divjimi narodi.

a Na smrt obsojeni. Kmet Miroslav Kann iz krakovske okolice je bil obsojen na smrt, ker je s sekirinim uhom ubil svojo ženo, potem jo pa obesil, češ, sama se je končala. Tudi njegova mati in sestra, ki ste mu pomagali, ste obsojeni na vislice.

a Delavski nemiri v Braziliji. V Bahii so delavci tekom nemirov razdejali vse vozove cestne železnice in tudi hišo, kjer je bil sedež družbe in ravnateljstva, so razdejali.

Ure na obroke za vsakogar

Št. 72. pristno 14 kar. z zlatom platirana ura za gospode ali dame, najfinejšo gravirana, z dobrim kolesjem, tekoča na kamenčkih, 20 K. Ista z dvojnimi pokrovom 25 K.

Št. 73. pristno srebrna ura za gospode ali dame, s 8 močnimi pokrovi, bogato gravirana, kakor s konjem, levom, jelenom, ali pokrajino, z dobro zapinjačo, natančno regulirana 30 K. Št. 74. Zadnja novost: srebrna 4 dnij idoča rem. ura na zapinjačo, ki teče če se enkrat navije, celih 8 dnij neprenehoma na rubinih, (na kazalu se vidi njen tek) 35 K.

Št. 75. krasna rem. met. tula ura za gospode ali dame s 3 pokrovi in pozlačeno krono, zanesljivim kolesjem 18 K.

Št. 76. niklasta rem. ura za dečke, odprta, moderna in lepo gravirana 8 K.

Cene se naj razumejo na mesečne obroke za komad po 2 K; pri naročitvi se vpošlje polovico vsote ali se pa plača po postnem povzetju. Dunajska tovarna za ure Hinko Weiss, Dunaj XIV. Pillergasse 1/184.

Mesečno 2 kroni.

36

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje: 1 kg sivega, dobrega-puljenega 2 K, bolj. šega 2 K 40 h; prima polbelega 2 K 80 h; belega 4 K; belega, puhastega 5 K 10 h; 1 kg velefinega, snež. nobelega, puljenega 6 K 40 h; 8 K; 1 kg puha, sivega 6 K; 7 K; belega, finega 10 K; najfinejši drsni puh 12 K. Kdor vzame 5 kg. dobi franko.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernice, 180 cm dolga, 116 cm široka, z 2 zglavnikoma, vsak 80 cm dolg, 58 cm širok, napolnjen z novim, sivim, jako stanovitnim puhastim postelnim perjem 16 K; napolnjen 20 K; puh 24 K; same pernice po 10 K. 12 K. 14 K. 16 K; zglavniki 3 K, 3 K 50 h, 4 K. Razpošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je vzeti nazaj ali zamenjati franko. Za nengajajoče se povrne denar. — Cenovnik zastoj in franko.

S. Benisch, Deschenitz, št. 773, Šumava, Češko.

Soba s kuhinjo

se odda s 1. novembrom v hiši Dolgopolje št. 1., Celje.

489 2-2

Služba

občinskega redarja

za okolico celjsko se takoj odda. Prosilec mora biti doslužen vojak ter slovenskega in nemškega jezika v pisavi in govoru zmožen. Plačilo 720 kron na leto, prosto stanovanje, kurjava, službena obleka in obutelj. — Prošnje se imajo vložiti do 15. t. m. pri županstvu okolice celjske.

Župan: Glinšek.

Hiša z vrtom

ob cesti v Trbovljah bo prodana na prostovoljni dražbi v Fortetovi gostilni dne 14. oktobra ob 1/4 10 uri za izključno ceno 15.000 kron.

Dr. Josip Kolšek, odvetnik na Laškem. 83 3-3

Suhe gobe

sploh vsakovrstne dež. pridelke kupi

A. KOLENC v Celju, „Narodni dom“ in Graška cesta.

Orehe

kupi vsako množino

A. KOLENC v Celju.

Zabukovski premog

na cele vozove se dobi po ceni pri

A. KOLENCU v Celju.

Vi

prihranite veliko denarja, ako nakupite za letošnjo jesen in zimo v **veletrgovski hiši, R. Stermecki, Celje**. Vzorci proti vrnitvi in pošiljatve čez 20 K franko. Posebno poceni je: 1 kos, 14 m, za 6 prtičev, debelega in najmočnejšega belega platna samo 16 K.

Sukna

in modno blago za obleke

priporoča firma

Karel Kocian

tvornica za sukno

v Humpolcu

na Češkem.

— Vzorci franko. —

Šolske knjige
in šolski zvezki
za ljudske šole
se dobivajo v najstarejši slovenski papirni trgovini
Zvezna trgovina
Celje, Rotovška ulica št. 2

Viktor Bevc

slikar in pleskar v Celju

Savinska ulica št. 4

prevzame vsa v svojo stroko spadajoča dela in jih izvršuje solidno in po zmernih cenah

Sprejemem takoj več pomočnikov.

Razširjajte „Nar. Dnevnik“.

R. Diehl

žganjarna, Celje

priporoča svojo veliko zalogo doma žgane slivovke, tropinovca brinovca, vinskega žganja in domačega konjaka.

25 2-76

Karol Vanič, Celje

„Narodni dom“

== priporoča ==

Moderno jesensko in zimsko sukno. Najnovejše flanele in barhente. Preproge, zavese, garniture in odeje

Neprekosljivo v ceni in kakovosti.

12 52-40

Poštna naročila se izvršujejo točno in solidno.

IVAN RAVNIKAR, Celje

Telefon št. 17.

Graška cesta št. 21.

Telefon št. 17.

priporoča svojo bogato zalogo specerijskega blaga, suhih in oljnatih barv, firneža in karboleja ter vseh lakov in čopičev. Kupuje in prodaja vse deželne pridelke, ter še posebno priporoča vsem gostilničarjem svojo veliko zalogo kisle in mineralne vode, kakor: Rogaske Radgonske, Preblauerske, Kostrivniške slatine, Gieshübler, Gleichberger, Ema in Konstantia-Quelle. Nadalje domače in ogrske salame, sveži sir, najfinjša francoska namizna ter bučna olja vseh vrst.

Zaloga najfinjšega čaja, ruma, najfinjše pristne slivovke, kakor krajskega brinjevca, zdravilnega konjaka in zdravilnega vina vseh vrst ter šampanca, katerega dajem pri večjem odkupu po tovarniških cenah, nakar še posebno opozarjam prireditelje raznih veselic.

Opozarjam kmetovalce na razna jesenska semena, kakor repno, deteljno (rdeči inkarnat in ajdno). Kupujem po najvišji dnevni ceni suhe gobe, pšenico, oves, ječmen ter vse poljske pridelke. Prodajam pravi zabukovski premog (Glanzkohle) po najnižji ceni cele voze in na drobno.

Na drobno in debelo.

Na drobno in debelo.

Štirikrat na teden sveža, doma žgana kava.

Štirikrat na teden sveža, doma žgana kava.

VINKO KUKOVEC

stavbni podjetnik, koncesionirani tesarski mojster, lastnik parne žage in trgovina z lesom na Lavi pri Celju,

se priporoča za prevzete vse v stavbno stroko spadajočih, posebej zlasti tesarskih del. Nakupuje stavbni les po primernih cenah in proti gotovemu plačilu.

14 52-47

Južnoštajerska hranilnica v Celju

v Narodnem domu.

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po **4 odstotke** ter pripisuje obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem. Za varnost vlog jamčijo okraji: Šoštanj, Sevnica, Šmarje, Gornji Grad in Vransko in rezervna zaklada, katera znašata vže nad 280.000 K. Ker nima namena iskati dobička, zato razdeli znatne svote v obče koristne in dobrotne namene za gori navedene okraje.

Dosedaj je dovolila za dijaške ustanove **30.000 kron**, za vodovodne naprave 10.000 K, za napravo potov 1500 K, različnim učnim zavodom in za ustanovitev slovenske obrtne strokovne šole 2.400 K, za podpore različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske namene nad 2.000 K, skupno tedaj nad 45.000 K. Sprejema tudi hranilne knjižice drugih posebej neslovenskih denarnih zavodov in jih obrestuje, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Slovenci, poslužujte se Južnoštajerske hranilnice pri nalaganju svojega denarja ali kadar nalagate denar za mladoletne ali varovance in zahtevajte pri sodiščih, južnoštajersko hranilnico. da se naloži denar za mladoletne oziroma za varovance izključno le v južnoštajersko hranilnico.

56 52-38

POSOJILNICA V CELJU

Telefon šte. 22.

v lastni hiši „Narodni dom“.

Telefon šte. 22.

POSOJILNICA V CELJU, ki je bila leta 1881 z neomejeno zavezo ustanovljena, šteje sedaj nad 4200 zadrušnikov, kateri imajo vsega nad 88.000 kron vplačanih deležev.

POSOJILNICA uraduje vsak dan od 9. ure do 12. ure dopoldne razun nedelje in praznikov.

Poštna hranilnica ček. št. 9579

Nad 6 milijonov kron hranilnih vlog

HRANILNE VLOGE sprejema od vsakega, ako tudi ni član zadruge ter jih obrestuje po 4 1/2%. Sprejema vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo. Posojilnica plačuje rentni davek sama, ne da bi ga odtegnila vlagateljem. Posojila daje na osobni ali hipotekarni kredit proti 6%, 5 1/2% in 5% obrestovanju.

Nad 340.000 kron rezervn. zaklada

54 72-88

„Narodna založba v Celju“

registrovana zadruga z omejeno zavezo

priporoča iz svoje zaloge:

„Knjižnica Narodne založbe v Celju“

I. zvezek.

Vsebina: Gogolj, **Strašno maščevanje**.
Poslovenil J. A. Glonar. — Gogolj, **Nos**.
Poslovenil Gregorij (106 strani).

Cena okusno broširanemu izvodu 80 v,
po pošti 90 v.

„Uvod v narodno
gospodarstvo“.

Po Maurice Blockovi knjigi
„Petit manuel d' économie
pratique“, uredil dr. Vekoslav
Kukovec (160 strani). Cena
1 K, po pošti 1 K 10 vin.

Nadalje imamo še precej izvodov

„Kmetskega koledarja za l. 1909“

s celo vrsto izbornih gospodarskih člankov, katerega dajemo c. društvom,
zavodom in knjižnicam po posebno znižanih cenah, knjižnicam tudi
zastonj proti povrnitvi poštne.

Največja in najcenejša izber
zaročnih in različnih drugih zlatih, double itd.
uhanov, verižic, zapestnic in sploh
vsakovrstne zlatnine in srebrnine. **prstanov**

Pozor! Predno si kupite uro,
oglejte si moje veli-
kanske zalogo pravih švicarskih zla-
tih, srebrnih, nikelnastih in stenskih ur,
budilk, verižic, toplomerov, očal, daljno-
gledov itd. — vse po najnižjih cenah.

Naročite **cenike**, katere razpošiljam zastonj
in poštne prosto. Popravila izborna in točna.

Rafael Salmič
v Celju, „Narodni dom“.

Darujte za Nar. sklad!

Sprejema zavarovanja člove-
škega življenja po najrazno-
vrstnejših kombinacijah pod
tako ugodnimi pogoji, ko nobe-
na druga zavarovalnica. Zlasti
je ugodno zavarovanje za do-
živetje in smrt z manjšajočimi
se vplačili.

Vsak član ima po preteku
petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi

Rezervni fond: 44.437.036 01 K. Izplačane odškodnine in kapitalije
98.323.486 35 K. — Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše
države z vseskozi slovansko-narodno upravo. — Vsa pojasnila daje:
Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastnej bančnej hiši
v Gosposki ulici šte. 12.

261 32-18

Zavaruje poslopja in premi-
nine proti požarnim škodam
po najnižjih cenah. — Škode
cenjuje takoj in najkulantneje.
Uživa najboljši sloves, koder
posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička
izdatne podpore v narodne in
občnokoristne namene.

Razširjajte napredna časopisa „Nar. Dnevnik“ in Nar. List“.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavica kron 3.000.000.

Stritarjeve ulice šte. 2.

Rezervni fond kron 300.000.

Podružnico v Spljetu.

Podružnica v Celovcu.

Podružnica v Trstu.

sprejema vloge na knjižice in na tekoči
račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne
papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

Poštne hran. račun št. 54.366.

Telefon št. 48.

„LASTNI DOM“

Pisarna je v Celju,
Rotovške ulice št. 12

Uradije se vsak dan
razun nedelj in praz-
nikov od 8.—12. ure
*** dopoldne. ***

**Najboljša prilika za sigurno štedenje je plodonosno nalaganje gotovine
pri denarnih zavodih, ki nudijo najugodnejše pogoje.**

registrovana kreditna in stavbena zadruga
z omejeno zavezo v Gaberju pri Celju

sprejema hranilne vloge od vsakega, je član
zadruga ali ne, na tekoči račun ali na hra-
nilne (vložne) knjižice in jih obrestuje letno po

pet od sto (5%)

Hranilne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar, ne da bi se
obrestovanje prenehalo. — Rentni davek plačuje zadruga in ga ne odteguje vlagateljem, tako da
dobijo na leto celih 5 K od naloženih 100 K. — Posojila daje proti 6% obrestovanju na osebni kredit, proti
zastavljenju vrednotic, dragocenosti ali nepremičnin na menice ali dolžna pisma. — Odplačuje se na račun
***** glavnice in obresti v mesečnih ali v posebej dogovorjenih četrt — oziroma polletnih obrokih. *****

Edino narodno kamnoseško podjetje v Celju.

Prva južnoštajerska kamnoseška

industrijska družba.

Brzjavi: „Kamnoseška in-
dustrijska družba Celje“.

Stavbena in umetna kam-
noseška obrt s strojnim
*** obratom. ***

Izvrševanje vseh stavbe-
nih del: kakor stopnic, fasad,
podbojev, pomolov, nastavkov
itd. iz različnih kamenov in
*** cementa. ***

Specijalna delavnica in
podobarski atelje za
umetna cerkvena dela
kakor: altarjev, obhajilnih miz,
prižnic, kropilnih in krstnih
*** kamnov itd. ***

Brušenje, puliranje in
struganje kamena s stroji.

Mnogoštevilna zaloga
nagrobnihih spomenikov iz
različnih marmornih vrst gra-
nitov in sljenitov po razno-
vrstnih narisih in nizkih cenah.

Naprava zidanih ali betoni-
ranih redbinskih grobišč
*** (raker). ***

Tlakovanje cerkva, dvoran
in hodnikov s samotnim ali
*** cementnim tlakom. ***

Izdelovanje pohištvenih
plošč iz različnih najbolj idočih
marmornih vrst v vseh oblikah.

Popravljanje spomenikov, ude-
*** lvanje napisov v iste. ***

Prporočamo našim rodbinam
Kolinsko cikorijo.

Kupujte narodni kolek!

Adolf Bursik

čevljar v Celju, poleg kapucinskega mosta
izdeluje vse različne vrste obutaj v
modernih fazonah in po solidnih cenah.

Edina narodna trgovina s čevlji
Štefan Strašek v Celju

prporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih
čevljev in galc za dame in gospode, kakor
tudi za otroke v najfinjši izpeljavi. — Velika
izber čevljev za jesensko in zimsko sezono. Vse
po najnižjih cenah. Postrežba solidna in točna.
Daje se tudi na obroke. 84 4-1

Vinski sodi

razne velikosti in množine, novi in
in rabljeni so za nizko ceno naprodaj
pri **F. Pellé, Celje.** 471 8-5

! Za jesensko in zimsko sezono !

Prva narodna trgovina

Jos. Hočevar, Celje, Kolodv. ulica štev. 5

prporoča svojo veliko izber zgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke,
kakor tudi zimskih in športnih sukenj, svrtnikov itd. po najnižjih cenah.
Pristno angleško in brnsko blago je vedno v zalogi.

Naročila po meri se izvršujejo po najnovejšem kroju točno in solidno.

Ne zamudite ugodne prilike!

Po najnižjih cenah prporoča

trgovina z železnino 'Merkur', P. Majdič, Celje

izvrstne **grozdne mline** z obiralno pripravo, **stiskalnice, slamoreznice**, reporeznice, kakor vsakovrstne
poljedelske stroje, **peči** vseh vrst, tudi za kurjavo z žaganjem, **štedilnike**, prenosne kotle, kotle za perilo in žganje.

Nepremočljive vozne plahte, umetna gnojila vseh vrst.

V zalogi ima še nekaj mlatilnic, katere oddaja po posebno
znižani ceni, da zaloge teh strojev popolnoma izprazne.

Nagrobne križe in svetilke v največji meri.

Dobite za eno krono
možko, žensko ali deško

uro z verižico vred.

Da upeljemo svojo trdiko z urami in dragocenostmi vsake vrste v širne kroge, pošljemo vsakomur, ki pošlje 1 K (tudi v znamkah) za poslovanje in poštino, elegantno verižico z ilustriranim cenikom, kakor tudi navodilo, kako je zastoj dobiti lepo uro. — Pišite takoj na **Ogrsko Industrijo ur (Ungarische Uhrenind.) Ujbanya št. 169 (Ogrsko).** 401 10-7

Zlato na obroke!

Vsakdo, ki pošlje K 14.—, dobi pristno zlato „Plaque“-uro, z dvojnimi pokrovom, petletnim jamstvom in nadalje 14 karatno zlato verižico, moderne fazone, 56 gramov težko, uradno punčirano, za 150 K na obroke po najugodnejših pogojih. Plača samo 5 K na mesec, pa bodi možki ali ženska. Prvi znesek jemljemo tudi po povzetju. **Ogrska industrija ur, (Ungarische Uhrenindustrie) Ujbanya št. 169 (Ogrsko)** 400 10-7

Prosim izrezati in spraviti!

Triletna garancija!

Mesto 18 K samo Nikdar več v življenju 8 K. se vam ne bode nudila prilika, kakor sedaj, da za smešno ceno

samo 8 K mesto 18 K

dobite eno jako lepo gloria-srebrno remontoir-anker uro, jako močno, z dvojnimi pokrovom, fino izdelanim strojem in z 10 kamni, z verižico in priveskom za 10 kron.

Razpošilja po povzetju trdika **ogrska industrija ur** (Ung. Uhren-Industrie) Ujbanya 169, Ogrsko. 440 15-5

Prosim izrezati in spraviti!

Konserviran grozdni sok

je sam ali pomešan z navadno kislavo vodo ali vinom izvrstna osvežujoča in krepiča zelo okusna pijača za bolne in zdrave, za otroke in odrasle. Konserviran grozdni sok nadomestuje tudi druge drage sokove n. pr. malinovec in dr. ter je mnogo ceneji in bolji. Grozdni sok je pa tudi izvrstno dietetično sredstvo ker poraba grozdnega soka popolnoma nadomestuje toli hvaljeno zdravljenje z uživanjem grozdja (Traubenkur). Grozdni sok daje novo moč in svežost življenju.

Izvrsten brezalkoholen grozdni sok, ki se drži leta in leta, ker je konserviran t. j. konserviran očiščen in steriliziran, napravlja iz izbranega najlepšega in najfinjšega grozdja **Josipina Pesek**, vinogradna posestnica v **Narapljah pri Ptujski gori**. Razpošilja se sok v zabojčkih po 5, 10, 20 in 50 steklenic. Cena s steklenico in embalažo vred: velike butelke à 1 K, male butelke à 60 h in porto. Pošlje se po povzetju ali če se denar naprej pošlje. Pri večjih naročilih primeren popust. Steklenice vzamem v račun nazaj, če se vrnejo franko.

Naročite, da se prepričate o izborni kakovosti soka, naročite pa **takoj**, ker se bo konserviralo ob trgatvi le toliko soka, kakor bo naročil.

Narodna dolžnost vsake slovenske
gospodinje je, da zahteva v vsaki
trgovini le izborno

z znamko 'tiger'

Pfeiferjevo pralno milo

iz milarne **Ivana Pfeifer**
v **Spodnji Hudinji** pri Celju — pošta Celje.

Od 1. oktobra 1909 naprej:

Poštno-hran. rač. št. 848.428.
1143 zadrušnikov.
Vplačani deleži K 21.450.—

■ **Ustanovno leto 1881.** ■

Rezerv. zaklad K 100.000.—
Denarni promet v letu 1908
K 2.790.060.77.

„SAVINSKA POSOJILNICA V ŽALCU“

REGISTROVANA ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO.

Hranilne vloge obrestuje po $4\frac{1}{2}\%$ z letnim pripisovanjem k glavnici, položbe v tekočem računu pa po $4\frac{1}{2}\%$ od dne do dne s polletnim kapitalizovanjem. Rentni davek plačuje posojilnica sama. **Hranilne knjižice** drugih zavodov sprejema kot gotovino. **Posojila** daje na hipoteke, hipotek rne cesije, vrednostne listine, dragocene stvari, na blago, ki ni pokvari podvrženo in na poroke; dovoljuje odprti kredit v tekočem računu in eskomptuje trgovske menice. Obrestna mera je $5\frac{1}{2}\%$ in 6% . Preskrbuje ceno inkaso nakaznic in menic. Postrežba v vsakem oziru kulantna in točna. Poštnohranilne položnice na razpolago. **Posluje vsak dan**; posebni uradni dan za stranke pa je izjemši praznike vsak ponedeljek in petek.

Ravnateljstvo:

Predsednik: **Franc Roblek**, veleposestnik in državni poslanec. Blagajnik: **Josip Širca**, veleposestnik in župan.
Tajnik: **Franc Pikl**, posestnik. Odbornika: **Dr. M. Bergmann**, zdravnik in posestnik; **Josip Žigan**, veleposestnik.